

КОМЕНТАРІ

Київського національного університету імені Тараса Шевченка
до зауважень, викладених у звіті Галузевої експертної ради
про результати акредитаційної експертизи освітньо-наукової програми
64532 Південнослов'янські філологічні студії та англійська мова
Другий рівень вищої освіти
Магістр філології спеціальність 035 «Філологія»

Висловлюємо вдячність членам ГЕР за аналіз, спрямований на вдосконалення освітньої діяльності за ОНП з підготовки магістрів філології зі спеціальності «Філологія» у Навчально-науковому інституті філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Безперечно, висловлені рекомендації сприятимуть покращенню, оптимізації ОНП та її подальшому вдосконаленню відповідно до місії Університету, цілей програми і побажань різних груп стейкхолдерів. Надаємо коментарі щодо окремих позицій звіту.

Звіт ГЕР	Коментар Університету
<p>Критерій 1. Проектування освітньої програми. <i>Рівень відповідності Критерію 1.</i> <i>Рівень В (ЕГ)</i> <i>Рівень В (ГЕР)</i></p>	
<p>Зауваження:</p> <p>Підкритерій 1.2. В описі ОП не деталізовано можливі траєкторії працевлаштування випускників із урахуванням чинного Класифікатора професій.</p> <p>Підкритерій 1.4. Водночас механізми їх (різних груп заінтересованих сторін) залучення мають переважно консультативний і не завжди достатньо формалізований характер, а частина рекомендацій роботодавців (зокрема щодо посилення перекладацької підготовки ЗО) не отримала повного відображення у змісті ОНП. У представлених ("Матеріали від ЗВО: пропозиції та рекомендації від роботодавців") рецензіях д.філол. н. О.Микитенко і д.філол.н., доц.В.Ярмак простежується значна текстуальна подібність, що викликає сумніви щодо їхньої оригінальності та індивідуальності експертної оцінки.</p> <p>Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми</p> <p>ГЕР погоджується з озвученими рекомендаціями ЕГ, відповідно до яких до 2026-2027 н.р. необхідно 1) гаранту та розробникам ОНП удосконалити механізми залучення заінтересованих сторін до формування та перегляду мети та ПРН, зокрема шляхом запровадження формалізованих процедур опитування та фіксації пропозицій роботодавців, а також забезпечити врахування їх рекомендацій у змісті ОП; 2) розробникам ОП удосконалити практику залучення представників академічної спільноти до експертизи ОП, забезпечивши індивідуальний характер рецензій; 3) розробникам ОНП доповнити опис ОНП деталізованою інформацією щодо можливих траєкторій працевлаштування випускників відповідно до чинного Класифікатора професій.</p>	<p>Дякуємо шановним експертам за ґрунтовний аналіз освітньої діяльності за критерієм 1, виокремлені позитивні практики та зауваження, з приводу яких дозволяє надати певні коментарі.</p> <p>Підкритерій 1.2: Деталізація траєкторії працевлаштування випускників у пункті «Придатність до працевлаштування» подана відповідно до Стандарту вищої освіти ОС «Магістр» спеціальності «Філологія». Згідно з ним в описі зазначено: «Магістр-філолог може працювати в науковій, літературно-видавничій, освітній галузях; на викладацьких, науково-дослідних та адміністративних посадах у закладах вищої освіти; у друкованих та електронних засобах масової інформації, PR-агенціях, інтернет-маркетинзі, у різноманітних фондах, спілках, фундаціях гуманітарного спрямування, музеях, мистецьких і культурних центрах; у різних галузях господарства, де потрібні послуги зі створення, аналізу, перекладу, оцінювання текстів. Магістр-філолог може здійснювати такі види діяльності: викладання у ЗВО, письмовий та усний переклад, створення, оцінювання та аналіз текстів».</p> <p>Окрім того, беззаперечно важливою складовою у формуванні траєкторії працевлаштування випускників є можливість присвоєння професійної кваліфікації 23.10.2 викладач закладу вищої освіти, про що зазначено у р.3. <i>Форма атестації здобувачів вищої освіти</i>. Тому вважаємо цю інформацію достатньо деталізованою. Водночас маємо зазначити, що «Національний класифікатор України. Класифікатор професій», у якому визначено професії та посади, може застосовуватись лише за умови присвоєння освітньою програмою професійної кваліфікації за умови опису цієї професії у ДКХП або професійному стандарті (відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту» (від 25</p>

Звіт ГЕР	Коментар Університету
	<p>жовтня 2024 р. № 1223, із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2025 р. № 1296). Враховуючи, що за цією ОНП в розділі 3 опису програми передбачена можливість присвоєння тільки однієї професійної кваліфікації - викладач закладу вищої освіти відповідно до Професійного стандарту на групу професій "Викладачі закладів вищої освіти», вважаємо що інформація Класифікатора професій не є релевантною для пункту 4.1 ОНП.</p> <p>Підкритерій 1.4: Зворотній зв'язок з роботодавцями щодо врахування чи відхилення їхніх пропозицій, визначення цілей ОП та формулювання ПРН реалізується безпосередньо під час обговорень з робочою групою, що ми вважаємо безперечною перевагою, оскільки такий формат сприяє продуктивності та результативності процесу. Формалізація зв'язку з роботодавцями реалізується через ухвалення відповідних рішень на засіданнях кафедри, що фіксується у протоколах кафедр, які, однак, не можуть бути оприлюднені для широкої громадськості. Водночас, на електронну адресу гаранта можуть надходити пропозиції та міркування стосовно ОП.</p> <p>Не можемо погодитися з твердженням, що «частина рекомендацій роботодавців, зокрема щодо посилення перекладацької підготовки здобувачів освіти, не отримала достатнього відображення у змісті освітньої програми». Готуючи нову ОНП 2024 року, ми, користуючись рекомендаціями роботодавців, увели ОК «Ділова комунікація та хорватсько-український переклад» (6 кредитів) в основній частині ОНП та Комплексні дисципліни «Професійно-орієнтований болгарсько/хорватсько/сербсько/словенсько-український переклад» в обсязі 5 кредитів у відповідних вибіркових блоках. Тож, незалежно від того, який саме блок обере ЗО, він прослуховує 11 кредитів перекладацьких дисциплін, яких не було в попередній акредитованій ОНП за спеціалізацією 035.037 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша - хорватська. На підставі цього вважаємо, що рекомендації експертів щодо посилення перекладацьких компетентностей здобувачів були враховані.</p> <p>У період обговорення проекту ОНП було оприлюднено проект опису на сторінці програми сайту ННІ філології, з яким знайомляться рецензенти. Рецензентами виступають представники академічної спільноти та роботодавці, які, переважно, мають багаторічний досвід співпраці з кафедрою та попередньо залучалися до обговорення ОП, можливо, це вплинуло на однотипну оцінку програми, висвітлену у рецензіях. У майбутньому ми врахуємо рекомендацію щодо суттєвішої індивідуалізації рецензій на освітню програму у співпраці із стейкхолдерами, але наше втручання у цей документ можливе лише у формі рекомендацій.</p>

Звіт ГЕР	Коментар Університету
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми <i>Рівень відповідності Критерію 2. Рівень відповідності В (ЕГ).</i> <i>Рівень відповідності Е (ГЕР).</i>	
<p>Зауваження:</p> <p>Підкритерій 2.2 ОП має чітку структуру, спрямована на формування загальнокультурних, громадянських та фахових компетентностей. Освітні компоненти становлять взаємопов'язану систему, уможлиблюють досягнення мети та ПРН. Водночас між задекларованою метою ОП (орієнтація на формування компетентностей у сфері міжкультурної комунікації, зокрема перекладу), основним фокусом ОП (загальна вища освіта з міжслов'янського перекладу), можливістю працевлаштування випускників у сфері письмового та усного перекладу та фактичним забезпеченням окремих компетентностей є недостатня кореляція. Зокрема перекладацька підготовка в межах ОК представлена фактично лише ОК9 Ділова комунікація та хорватсько-український переклад; види навчальної діяльності в межах цієї ОК9 (усні відповіді, участь у дискусіях, аналітичні завдання, презентації) та форма підсумкового контролю не передбачають системного формування і перевірки навичок перекладу; перекладацькі компетентності не перевіряються і в межах атестаційних форм контролю. Додаткові ФК10–14 та ПРН19–23, які конкретизують ОП, орієнтовані на викладацьку діяльність, що не повною мірою відображає заявлену в меті ОП багатовекторність підготовки.</p> <p>Підкритерій 2.3. До ОНП включено всі передбачені Стандартом ЗК, ФК конкретизовано відповідно до фокусування ОП і предметної області спеціалізації. ОК структуровані, сприяють опануванню теоретико-методологічного підґрунтя та набуттю практичних навичок у сфері філології та методики навчання й викладання хорватської мови та літератури й англійської мови. Тематика кваліфікаційних робіт ЗО відображає актуальні тенденції сучасних філологічних студій та перекладознавчого дискурсу. Водночас надмірна багатовекторність ОП (хорватистика, славістика, переклад та англійська філологія) призводить до розмитості професійного профілю фахівця та зумовлює дисбаланс між метою ОП та тематикою кваліфікаційних досліджень.</p> <p>Підкритерій 2.4. Можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії регулюється нормативними документами ЗВО та забезпечується правом ЗО на вибір ОК, вивченням дисциплін в іншому ЗВО за умови реалізації права на академічну мобільність тощо. Водночас запропоновані у вибіркових блоках мовні (болгарська, сербська, словенська мови) та літературознавчі дисципліни потребують ґрунтовної попередньої підготовки. Існує також ризик невідповідності між реальним рівнем мовної</p>	<p>Дякуємо шановним членам ГЕР за визначення сильних сторін та позитивних практик, імплементованих в освітню діяльність ОП, проте вважаємо за необхідне надати пояснення стосовно зроблених зауважень.</p> <p>Щодо підкритерію 2.2: У задекларованій меті ОНП зазначено: «Підготовка фахівців у галузі південнослов'янської філології, а саме хорватистики, з орієнтуванням на компетентності у галузі слов'янського мовознавства, літературознавства й міжкультурної комунікації (зокрема перекладу) та англійської мови», що відображає комплексний підхід напрямів філологічної освіти відповідно до предметної області спеціальності Філологія, визначеної Стандартом Філології.</p> <p>Освітня програма не зосереджена на перекладі як на основному складнику (що повністю відповідає назві), а лише відображає його в аспекті «міжслов'янського перекладу за спеціальністю філологія з акцентом на компаративному вивченні південнослов'янських мов і літератур».</p> <p>Переклад, як один із складників обов'язкової частини ОП поряд із вивченням хорватської літератури, мови та методики їх викладання, корелює лише з однією фаховою компетентністю ФК 6 та з одним результатом навчання – ПРН 10, досягнення якого у частині перекладу забезпечує ОК 9 – 6 кредитів. Таким чином, вважаємо, що ОК9 повністю забезпечує досягнення задекларованого ПРН 10. Крім того, кожен вибірковий блок має комплексну дисципліну із перекладу обсягом 5 кредитів, спрямовану на окремі фахові компетентності: ФК 16.1, або ФК 16.2, або ФК 16.3, або ФК 16.2. Вважаємо, що освітні компоненти програми надають змогу сформувати ці компетентності в галузі перекладу як складової «компаративного вивчення південнослов'янських мов і літератур». Не погоджуємося з твердженням, що «Перекладацька підготовка в межах ОК представлена фактично лише ОК 9», оскільки перекладацька складова, крім ОК 9, представлена ВБ 1.04.1; 1.04.2// ВБ 2.04.1; 2.04.2// ВБ 3.04.1; 3.04.2// ВБ 4.04.1; 4.04.2, що становить 11 кредитів (6 кредитів в основній частині та по 5 кредитів в кожному з вибіркових блоків) і таким чином забезпечує системне формування відповідних компетентностей. Вважаємо, що в межах ОК 9 всі види навчальної діяльності (усні відповіді, участь у дискусіях, аналітичні завдання, презентації) передбачають роботу над перекладом: усним перекладом, письмовим перекладом та аналізом перекладу. Окрім того системне формування та перевірка навичок перекладу відображені у меті дисципліни, результатах навчання (РН1.1; РН1.2; РН2.1; РН4.1), тематичному плані лекцій і практичних занять. Форма підсумкового контролю (іспит)</p>

Звіт ГЕР	Коментар Університету
<p>компетенції здобувачів та концептуально складністю ОК, присвячених перекладу, що ставить під питання ефективність розподілу кредитів у межах цих блоків.</p> <p>Підкритерій 2.5. Водночас доцільно запровадити ОК, спрямовані на формування та розвиток практичних навичок перекладу, що відповідає запитам роботодавців та актуальним потребам ринку праці у сфері філології та міжкультурної комунікації.</p> <p>Підкритерій 2.9. «ЕГ встановила, що рівень обізнаності ЗО щодо змісту та значення глобальних Цілей сталого розвитку не завжди є достатнім».</p> <p>Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми</p> <p>До 2026-2027 н.р. 1) розробникам ОП переглянути зміст ОП з метою посилення перекладацької складової підготовки, зокрема розширити перелік ОК, спрямованих на формування компетентностей з перекладу, та удосконалити систему оцінювання результатів навчання шляхом запровадження перекладацьких завдань у межах ОК; 2) гаранту ОНП, НПП кафедри провести системну інтеграцію ЦСР у зміст ОК та організувати інформаційно-просвітницькі заходи для ЗО з метою підвищення їх обізнаності щодо ЦСР, їх значення у професійній підготовці; 3) у новій редакції ОНП гаранту, групі забезпечення здійснити перегляд блоків ВК з метою інтеграції до їх складу дисциплін, які б забезпечували рівні умови для всіх ЗО та не створювали додаткових обмежень у виборі навчальних траєкторій; провести академічний аналіз доцільності включення іноземних мов до складу ВК, оцінити можливості їх фахового опанування ЗО в межах відведеного обсягу кредитів та за необхідності скоригувати структуру навчальних компонентів для оптимального поєднання між обов'язковими та вибірковими ОК.</p>	<p>передбачає перевірку всіх компетентностей і навичок перекладу в контексті ділової комунікації, що підтверджує перелік типових питань до іспиту, сформульованих хорватською мовою, оскільки дисципліна викладається хорватською мовою.</p> <p>Додаткові ФК і ПРН в ОНП прописувалися з огляду на професійну кваліфікацію, яка може присвоюватися за ОНП, тому й мають відповідну орієнтованість на викладацьку діяльність, яка формується як один із напрямів багатовекторної підготовки фахівця-хорватиста з літературознавства, мовознавства, перекладу та методики викладання, що повністю відображає заявлену в меті ОП багатовекторність підготовки.</p> <p>Крім того, ми й надалі плануємо працювати над поглибленням відповідних перекладацьких компетентностей у компаративному вивченні мов і літератур, зокрема і так, як рекомендує ЕГ, - шляхом конкретнішого відображення перекладацьких завдань у межах інших освітніх компонентів.</p> <p>Підкритерій 2.3. Не погоджуємося з твердженням, що «надмірна багатовекторність ОП (хорватистика, славістика, переклад та англійська філологія) призводить до розмитості професійного профілю фахівця та зумовлює дисбаланс між метою ОП та тематикою кваліфікаційних досліджень», оскільки а) поняття «надмірності» вважаємо некоректним, бо хорватистика є складником славістики, тому славістика не може потрактовуватися як окремий вектор, б) незрозуміло, в чому експерти вбачають дисбаланс між метою ОП та тематикою кваліфікаційних досліджень, оскільки всі теми робіт (їхній перелік розміщений на сторінці ОП https://drive.google.com/file/d/13o5zIkWw3_ld9ZWehzaBeCwGid7c8Qqr/view) органічно корелюють з метою ОП, охоплюючи хорватську мову та літературу, міжкультурну комунікацію і переклад.</p> <p>Підкритерій 2.4. Щодо ґрунтовної підготовки, яка потрібна для засвоєння дисциплін вибіркових блоків, хочемо зазначити. У результаті оптимізації програм ОС «Магістр» створено ОНП «Південнослов'янські філологічні студії та англійська мова», обов'язкова частина якої ґрунтується на хорватистиці як найбільш актуальному напрямі південнослов'янських студій з огляду на потреби сучасного ринку праці та регіональний аспект. За шифром спеціалізації 037 «Слов'янські мови та літератури (переклад включно) перша – хорватська» здійснюється вступ на цю освітню програму і присвоюється освітня кваліфікація відповідно до результатів навчання, отриманих за освітніми компонентами обов'язкової частини ОП. Передумовою для вступу на ОНП «Південнослов'янські філологічні студії та англійська мова», як зазначено в описі ОНП, є диплом бакалавра. Оскільки кафедра готує фахівців-бакалаврів із південнослов'янських мов (болгарської, сербської та словенської) на першому ОР, розробники програми,</p>

Звіт ГЕР	Коментар Університету
	<p>враховуючи і побажання випускників бакалаврату, вважали за необхідне надати здобувачам можливість поглибленого вивчення цих мов та дисциплін із відповідної спеціалізації південнослов'янських філологічних студій і в магістратурі, враховуючи той факт, що вивчення слов'янських мов впроваджено в Україні лише у двох ЗВО. Водночас вивчення хорватської мови не лише як основної, але і як другої на рівні бакалаврату, надає можливість випускникам різних бакалаврських програм вступати на ОНП «Південнослов'янські філологічні студії та англійська мова». Таким чином, відображено тяглість у підготовці висококваліфікованих фахівців-славістів, з огляду на що вбачаємо дисципліни-пререквізити для вибіркового блоку у бакалаврських програмах, спрямованих на вивчення сербської, болгарської та словенської мов. Якщо здобувач освіти, який вступив на магістерську ОП, не матиме ґрунтовної підготовки із сербської або болгарської, або словенської мов, то він має змогу обрати вибіркового блоку 1 «Кроатистичні студії» і поглиблювати знання з хорватської мови і літератури, здобуті в обов'язковій частині ОП, або обрати вибіркового блоку будь-якої іншої освітньої програми, враховуючи рівень своїх знань та вмінь.</p> <p>Вважаємо, що вибірковість ОП є достатньо варіативною і дозволяє здійснювати безбар'єрний вибір у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії.</p> <p>Підкритерій 2.5. В ОНП 2025 року до основної частини введено додаткову дисципліну з перекладу ОК15 «Практика усного та письмового перекладу з хорватської мови» на 3 кредити.</p> <p>Підкритерій 2.9. Щодо цілей сталого розвитку, то вони були глибоко імplementовані в освітній процес на рівні Університету в ОП ОС «Бакалавр» у великому циклі загальноуніверситетських дисциплін ще у 2015 році. Про імplementацію ЦСР в ОНП на магістерському рівні Університет вказував у відомостях само оцінювання. На цьому рівні Університет не вважає за потрібне ставити ті ж завдання які вже мали бути досягнуті ще на програмах за рівнем бакалавра (незалежно від ЗВО), а лише поглиблює відповідно до профілю програми окремі, раніше сформовані, компетентності.</p> <p>Все вищезазначене дає нам підстави просити членів ГЕР не знижувати оцінку програми за Критерієм 2 до рівня Е, оскільки результати навчання з перекладу за обов'язковою частиною ОП досягаються (пп.2.2.3), а наведені аргументи щодо «обмежень у виборі навчальних траєкторій» (пп. 2.4.1) переконують, що вибірковість ОП є достатньо варіативною і дозволяє здійснювати безбар'єрний вибір у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії. Просимо вельмишановних членів ГЕР взяти до уваги наші переконливі аргументи та, зважаючи на позитивні сильні сторони ОП за критерієм 2, підвищити рівень</p>

Звіт ГЕР	Коментар Університету
відповідності за критерієм 2 до рівня В.	
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання <i>Рівень відповідності Критерію 3.</i> <i>Рівень В (ЕГ)</i> <i>Рівень В (ГЕР)</i>	
<p>Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми</p> <p>До початку 2026-2027 н.р. гаранту ОП та НПП кафедри активізувати впровадження практик визнання РН, здобутих у межах неформальної та/або інформальної освіти, зокрема шляхом інформування ЗО про відповідні можливості, розгляду заяв на визнання таких результатів, а також їх урахування під час опанування ОК.</p>	<p>Дякуємо шановним членам ЕГ за визначення позитивних практик, імplementованих в освітню діяльність ОНП. Вважаємо за необхідне наголосити на надзвичайно позитивній практиці академічної мобільності у межах реалізації ОП та на кафедрі слов'янської філології загалом, яка має дуже високий показник інтенсивності реалізації академічної мобільності у межах ННІФ. Перезараховані результати навчання за академічною мобільністю складають невід'ємну частину результативності навчання на ОНП. Поділяємо позицію експертів щодо актуальності практики неформальної та/або інформальної освіти. Хочемо підкреслити, що Університет керується низкою відповідних документів, у яких регулюються питання освітнього процесу (Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ від 8.10.25 р.) та, зокрема, неформальної освіти (Положення про валідацію і визнання результатів навчання здобутих у процесі неформальної та/або інформальної освіти у програмах вищої та фахової передвищої освіти КНУТШ від 7.2. 23 р.). Водночас маємо наголосити, що безпосереднє застосування практик визнання результатів навчання, здобутих у межах неформальної та/або інформальної освіти прямо залежить від предметного зацікавлення здобувачами освіти відповідними можливостями. Оскільки запитів від здобувачів щодо визнання таких результатів навчання не надходило, практика визнання цих результатів поки що відсутня.</p>
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою <i>Рівень відповідності Критерію 4.</i> <i>Рівень В (ЕГ)</i> <i>Рівень В (ГЕР)</i>	
<p>Підкритерій 4.2. Інформація про графік освітнього процесу, розклад, види і форми семестрового контролю, графіки сесій розміщені у вільному доступі на сайті, проте у вкладці Практика та особливості проходження інформація відсутня.</p> <p>Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми</p> <p>До 2026-2027 н.р.1) розробникам РПНД оновити списки рекомендованої літератури, включивши сучасні видання, що відображають актуальний стан науки та практики в галузі, та додати дотичні до змісту ОК наукові статті НПП із метою демонстрації зв'язку навчального матеріалу з актуальними дослідженнями у відповідній галузі.</p>	<p>Щиро вдячні за відзначення сильних сторін та позитивних практик у розрізі Критерію 4.</p> <p>Підкритерій 4.2. У вільному доступі на сайті ННІФ у вкладці Практика викладена загальна інформація про проходження практик, Положення про проведення практики студентів Київського національного університету імені Тараса Шевченка; Положення про навчальні та виробничі практики студентів Навчально-наукового інституту філології. Натомість особливості проходження практики за ОНП відображені в програмі навчальної дисципліни на сайті ОНП. У майбутньому візьмемо зауваження до уваги та продублюємо інформацію у вкладці Практика.</p> <p>Поділяємо думку щодо необхідності актуальних джерел у списках рекомендованої літератури. Викладачі регулярно здійснюють перегляд рекомендованої літератури з метою оновлення джерел, включаючи сучасні видання, що відображають актуальний стан науки та практики в галузі. Водночас</p>

Звіт ГЕР	Коментар Університету
	<p>маємо наголосити, що існує об'єктивна потреба використання наукових та навчальних праць, які були видані раніше п'ятирічного терміну, оскільки їх наукова та навчальна цінність у контексті вивчення певної дисципліни є беззаперечною.</p> <p>Побажання передбачити включення посилань на наукові статті викладачів, дотичні до змісту освітніх компонентів, для демонстрації зв'язку навчального матеріалу з актуальними дослідженнями у відповідній галузі врахуємо.</p>
<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність <i>Рівень відповідності Критерію 1. Рівень B (ЕГ)</i> <i>Рівень B (ГЕР)</i></p>	
<p>Підкритерій 5.2. Водночас комплексний підсумковий іспит з хорватської мови і літератури та підсумковий екзамен з англійської мови не містять завдань, спрямованих на перевірку перекладацьких компетентностей, що обмежує можливість перевірки досягнення ПРН, пов'язаних із перекладацькою підготовкою.</p> <p>Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми</p> <p>Розробникам ОП до початку 2026-2027 н.р. оптимізувати структуру комплексного підсумкового іспиту з хорватської мови і літератури та підсумкового іспиту з англійської мови із метою включення завдань, спрямованих на оцінювання перекладацьких компетентностей, що дозволить комплексно перевіряти досягнення ПРН у сфері перекладу.</p>	<p>Дякуємо шановним експертам за ретельний аналіз освітньої діяльності за критерієм 5.</p> <p>З приводу зробленого зауваження щодо підкритерію 5.2 маємо наголосити, що у формуванні складових підсумкової атестації здобувачів розробники програми керувалися насамперед концепцією перевірки здобутих результатів навчання для присвоєння освітньої кваліфікації за ОНП відповідно до складників, заявлених у назві ОНП «Південнослов'янські філологічні студії та англійська мова». Відповідно до цього, складниками підсумкової атестації стали: Кваліфікаційна робота магістра з хорватської мови або літератури, Комплексний підсумковий іспит з хорватської мови і літератури та Підсумковий іспит з англійської мови. Як було зазначено вище, освітня програма зосереджена на складнику перекладу в аспекті «міжслов'янського перекладу за спеціальністю філологія з акцентом на компаративному вивченні південнослов'янських мов і літератур», тому підготовка до підсумкової атестації передбачає роботу здобувачів з перекладом та реалізацію перекладацьких компетентностей, закладених в освітній програмі, це зокрема стосується написання та підготовки до захисту кваліфікаційної роботи магістра.</p> <p>Зважаючи, що професійна кваліфікація перекладача за цією ОНП не присвоюється, вважаємо недоцільним обтяжувати Комплексний підсумковий іспит з хорватської мови і літератури ще третім компонентом із перекладу.</p>
<p>Критерій 6. Людські ресурси <i>Рівень відповідності Критерію 6.</i> <i>Рівень E (ЕГ)</i> <i>Рівень E (ГЕР)</i></p>	
<p>Підкритерій 6.1. «НПП, які забезпечують ОК01, ОК03, ОК05, ОК09, ОК10 мають недостатню кількість публікацій за ОК або ж їхні публікації не відповідають змісту ОК. Науковий доробок окремих НПП складають публікації в закордонних рецензованих виданнях, які індексуються в міжнародних базах, проте не входять до Scopus та/або WoS, тому не можуть бути кваліфіковані як такі, що відповідають п.38 ЛУ».</p>	<p>Дякуємо за детальний аналіз критерію 6 та визначення позитивних практик на ОНП.</p> <p>Погоджуючись із рекомендацією підвищити публікаційну активність у фахових виданнях категорії Б та в журналах, що індексуються в Scopus і Web of Science, орієнтуючи тематику публікацій на зміст освітніх компонентів ОНП, ми водночас не можемо погодитись із зауваженням, що до викладання на ОНП залучаються НПП із недостатньою кількістю публікацій у фахових та міжнародних виданнях, що не</p>

Звіт ГЕР	Коментар Університету
<p>6.2. Водночас аналіз кадрового складу ОНП (Таблиця 2 ВСО) виявив залучення НПП із недостатньою кількістю публікацій у фахових та міжнародних виданнях, що не відповідає п.38 Ліцензійних умов. Наведені ЗВО аргументи (статус запрошених лекторів, підвищення кваліфікації тощо) пояснюють окремі випадки, проте не нівелюють ризики щодо прозорості процедур конкурсного відбору.</p> <p>Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми</p> <p>Гаранту та НПП кафедри підвищити публікаційну активність у фахових виданнях категорії Б та в журналах, що індексуються в Scopus і Web of Science, орієнтуючи тематику публікацій на зміст освітніх компонентів ОНП.</p>	<p>відповідає п.38 Ліцензійних умов. Адже пункт 1) – «наявність не менше п'яти публікацій у періодичних наукових виданнях, що включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection» є лише одним, а не єдиним обов'язковим, із пунктів ЛУ провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти. 9 із 10 НПП упродовж останніх 5 років повністю виконали ліцензійні умови, а тому говорити про ризики щодо прозорості процедур конкурсного відбору говорити недоречно. Крім того, у цитованому підпункті 1 пункту 38 сказано про «наукометричні бази, <u>ЗОКРЕМА Scopus, Web of Science Core Collection</u>», а <u>не виключно «до наукометричних баз Scopus, Web of Science Core Collection»</u>.</p> <p>Вважаємо за необхідне додатково проаналізувати кадрову відповідність окремих викладачів:</p> <p>1. Зав. каф. Методики викладання української та іноземних мов і літератур проф. Шовковий В.М. із наведених 15 публікацій <i>має щонайменше 5 відповідних тематиці ОК 5</i> Методика викладання хорватської мови і літератури та англійської мови у ЗВО. Оскільки наукові публікації проф. Шовкового В.М. присвячені актуальній проблематиці викладання іноземних мов, вважаємо беззаперечною їхню відповідність тематиці наведеного ОК.</p> <p>2. Гарант ОНП, завідувач кафедри слов'янської філології Дзюба-Погребняк О.І. має наукові публікації, які відповідають тематиці ОК 10 «Хорватська література в контексті сучасної Європи», оскільки <i>її публікації, як і сама дисципліна, відповідають загальній концепції програми, що відображає регіональний (югославський та пост-югославський) і загальноєвропейський контекст</i>.</p> <p>3. ОК 9 «Ділова комунікація та хорватсько-український переклад» <i>забезпечується викладачем-практиком у галузі офіційно-ділового перекладу (хорватська мова) доц. Деркач О.М., що має документальне підтвердження. На нашу думку, у викладанні цієї дисципліни багаторічна перекладацька практика викладача має не меншу вагу, ніж теоретичне висвітлення тематики дисципліни в періодичних публікаціях. Саме це сприяє формуванню у здобувачів необхідних перекладацьких компетентностей, на чому неодноразово наголошували експерти</i>.</p> <p>4. Публікації викладачів, які забезпечують ОК1 (доц. Комар О.В. – 7 публікацій) і ОК3 (доц. Запека Я.Г. – 7 публікацій), <i>висвітлюють комплексну проблематику дисциплін, що дає підстави стверджувати їхню відповідність тематиці ОК</i>.</p> <p>Викладацька і наукова діяльність НПП на програмах освітнього ступеня «Магістр» передбачає не лише широкий науковий погляд на тематику і проблематику певних ОК, але й інтегральний дослідницький і викладацький підхід у галузі філології загалом, що окреслено предметною областю програми</p>

Звіт ГЕР	Коментар Університету
	<p>та її освітніх компонентів. Підтвердження цього ми бачимо і в <i>Роз'ясненні щодо застосування КРИТЕРІЇВ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ</i>, де в підкритерії 6.1 (стор.77) зазначено: «Для визначення відповідності фахових публікацій викладача освітньому компоненту слід зважати на відповідність предметній області, а не на збіг назви ОК з назвою/ключовими словами публікації».</p> <p>Дозвольте окремо зупинитися на зауваженні «Наведені ЗВО аргументи (статус запрошених лекторів, підвищення кваліфікації тощо) пояснюють окремі випадки, проте не нівелюють ризики щодо прозорості процедур конкурсного відбору». Критерії які застосовуються під час конкурсу на посаду НПП в Університеті повністю відповідають чинному законодавству, а у згадуваних експертами Ліцензійних умовах вказані обмеження їх застосування, із яких випливає, що ці норми не можуть автоматично застосовуватись до всіх, хто претендує на посаду. Жодних порушень чинного законодавства при конкурсному відборі на посади в Університеті не було, всі процедури відбуваються відкрито і прозоро. Жодних підстав сумніватися в тому що «Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються» не може бути.</p> <p>Все вищезазначене дає нам підстави просити галузеву експертну раду про підвищення рівня відповідності за критерієм 6 до рівня В.</p>
<p align="center">Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси <i>Рівень відповідності Критерію 7.</i> <i>Рівень В (ЕГ)</i> <i>Рівень В (ГЕР)</i></p>	
<p>Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми</p> <p>До початку 2026-2027 н.р. керівництву ЗВО необхідно налагодити функціонування ефективних механізмів зворотного зв'язку для збору пропозицій і виявлення потреб ЗО щодо стану гуртожитків, а також впровадити системні заходи, спрямовані на покращення ресурсного забезпечення та умов проживання.</p>	<p>Дякуємо шановним експертам за ґрунтовний аналіз освітньої діяльності за критерієм 7, виокремлені позитивні практики та зауваження. Ми врахуємо побажання експертів про вдосконалення функціонування ефективних механізмів зворотного зв'язку для збору пропозицій і виявлення потреб студентів щодо стану гуртожитків.</p>
<p align="center">Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми <i>Рівень відповідності Критерію 8.</i> <i>Рівень В (ЕГ)</i> <i>Рівень В (ГЕР)</i></p>	
<p>Підкритерій 8.2. Водночас ЕГ встановлено, що ЗО підтвердили участь в опитуваннях і обговореннях, однак безпосередньо не брали участі у засіданнях кафедри та робочої групи із перегляду ОП.</p> <p>Підкритерій 8.5. Водночас, як встановила ЕГ, залучення інших заінтересованих сторін (зокрема роботодавців) до формування, оновлення</p>	<p>Дякуємо експертам за аналіз позитивних практик за критерієм 8.</p> <p>Щодо зауваження за підкритерієм 8.2., 8.5, 8.6, 8.7. Кафедра не вбачає прямої залежності між присутнім змістом процесу (обговорення ОП всіма зацікавленими сторонами, зокрема ЗО, роботодавців та представників професійного середовища) і його повною формалізацією (присутність ЗО на засіданнях</p>

Звіт ГЕР	Коментар Університету
<p>мети та ПРН мають переважно консультативний характер, не завжди достатньо формалізовані. Крім того, частина рекомендацій роботодавців, зокрема щодо посилення перекладацької підготовки ЗО, не отримала достатнього відображення у змісті ОП.</p> <p>Підкритерій 8.6. Зокрема рекомендація ГЕР, надана за результатами акредитації у 2022-2023 н.р. попередньої ОНП «Славістика Центрально-Східної Європи і Балкан: теоретичні та прикладні студії: хорватська та українська мови і літератури», щодо посилення практичної підготовки ЗО, зокрема формування навичок перекладу хорватською мовою, повною мірою не була реалізована.</p> <p>Підкритерій 8.7. Водночас ЕГ з'ясовано, що участь роботодавців та представників професійного середовища у формуванні цілей та ПРН здебільшого має консультативний або неформальний характер; рекомендації роботодавців щодо посилення перекладацької підготовки ЗО не отримали достатнього відображення у змісті ОП; у рецензіях окремих представників академічної спільноти (2024 р.) простежується значна текстуальна подібність, що викликає сумніви щодо їхньої оригінальності та індивідуальності експертної оцінки.</p> <p>Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми</p> <p>До 2026-2027 н.р. керівництву ЗВО, розробникам ОНП удосконалити механізми залучення стейкхолдерів до формування цілей та ПРН, запровадивши формалізовану процедуру взаємодії та документування рекомендацій щодо ОК, які дозволять системно відстежувати їхній вплив на зміст ОНП.</p>	<p>кафедри, протоколювання).</p> <p>Щодо зауваження за підкритерієм 8.5 маємо зазначити: ОНП «Південнослов'янські філологічні студії та англійська мова» була створена як програма ОС «Магістр», яка відобразила тяглість традиції вивчення хорватистики в КНУТШ. Вважаємо за потрібне наголосити, що ми врахували рекомендації заінтересованих сторін (роботодавців) щодо перекладацької підготовки та ввели 6 кредитів на ОК «Ділова комунікація та хорватсько-український переклад» в обов'язковій частині ОНП та Комплексні дисципліни Професійно-орієнтований болгарсько/хорватсько/сербсько/словенсько-український переклад в обсязі 5 кредитів у всіх вибіркових блоках. Тож, незалежно від того, який саме блок обере ЗО, він опанує 11 кредитів перекладацьких дисциплін (яких не було в попередній акредитованій ОНП) та реалізує очікувані професійні компетентності.</p> <p>В ОНП 2025 року до основної частини введено додаткову дисципліну з перекладу ОК15 «Практика усного та письмового перекладу з хорватської мови» на 3 кредити.</p> <p>На підставі цього вважаємо, що рекомендації експертів щодо посилення перекладацьких компетентностей здобувачів були враховані.</p>
<p>Критерій 9. Прозорість та публічність <i>Рівень відповідності Критерію 9.</i> <i>Рівень В (ЕГ)</i> <i>Рівень В (ГЕР)</i></p>	
<p>Підкритерій 9.2 Водночас інформація про те, які пропозиції/зауваження до попередніх редакцій ОП були враховані/відхилені на сайті відсутня.</p> <p>Підкритерій 9.3. Водночас, відсутня інформація про те, коли саме ОП була оприлюднена разом із таблицею пропозицій від стейкхолдерів.</p> <p>Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми</p> <p>До кінця 2025-2026 н.р. гаранту ОНП опублікувати результати обговорення ОП, зокрема пропозиції та/або зауваження, які були прийняті чи відхилені.</p>	<p>Дякуємо шановним експертам за виокремлення позитивних практик за критерієм 9.</p> <p>У відповідь на зауваження про відсутність інформації про прийняті /відхилені пропозиції до редакцій ОП на сайті хочемо зазначити, що оприлюднення такої інформації не є обов'язковою умовою забезпечення освітнього процесу. На оприлюднену електронну адресу гаранта ОНП можуть надходити відгуки та пропозиції щодо програми, які згодом обговорюються на засіданні робочої групи ОНП із зацікавленими стейкхолдерами, засіданні кафедри, засіданні НМК ННІ філології. Не зрозуміло, для кого потрібно оприлюднювати результати громадського обговорення ОП (зокрема, прийняті /відхилені пропозиції), якщо стейкхолдери брали участь в обговоренні змісту програми і доречності її впровадження в ННІ філології.</p>

